

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ καὶ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

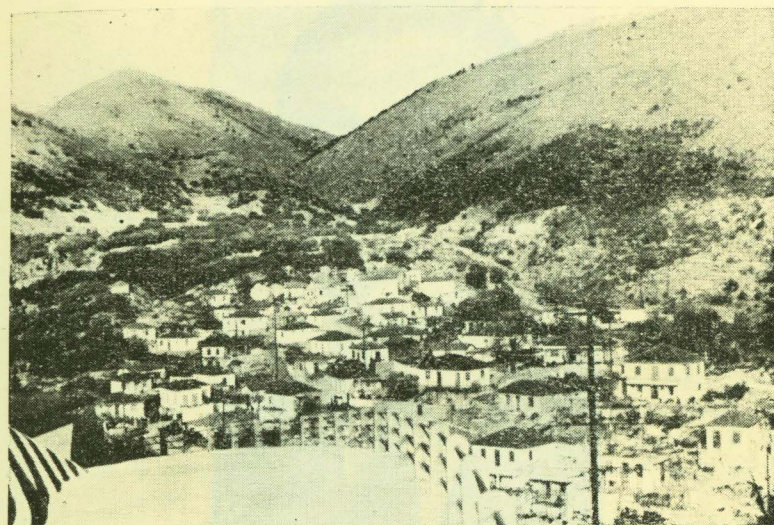
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΤΡΑ 1969

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

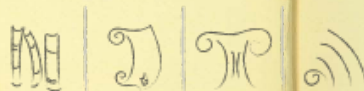

ΑΦΙΕΡΟΥΝΤΑΙ
ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ καὶ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΤΡΑ 1969

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«ΣΑΙΝΟΛΑΦΕΝ ΣΗΤ ΣΟΝΑΦ Ο»

9

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ καὶ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

Εἰς τὸν μεγάλον τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτην κ. ΕΥΑΓ-
ΓΕΛΟΝ ΘΑΝΟΤ ΤΤΠΑΛΛΟΝ — ΜΠΑΣΙΑΝ,
ποῦ μὲ τὶς γενναιόδωρες χειρονομίες του, τὶς ὁποῖες
καὶ συνεχίζει, χάρισε στὰ τωρινὰ Κουρουκλάτα πάρα
πολλά, γιὰ τὴν Τουριστικὴν αἰξιοποίηση καὶ γιὰ
τὴν πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν τοῦ χωριοῦ μου.

ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΕΣΣΑΡΗΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΑΦΗΡΟΥΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΩΝ - ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΩΝ - ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Λίγα λόγια για τὸ παρὸν

Πολλοὶ φιλότιμοι Δάσκαλοι μοῦ ζήτησαν κατὰ καιροῦς, προφορικὰ καὶ μὲ γράμματα, Ἱστορικὲς καὶ Λαογραφικὲς πληροφορίες, γιὰ τὰ χωριὰ εἰς τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν καὶ γιὰ τοποθεσίαις τῆς νήσου μας. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐπισκέπτες μας ἀναζητοῦν τὸ ἱστορικὸ καὶ λαογραφικὸ ὕλικό μας γιὰ νὰ μάθουν τὸ παρελθὸν τοῦ τόπου μας καὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ Λαοῦ μας. Ἀκόμα δὲ οἱ ἀγαπητοὶ συντοπῖτες, ποὺ ἔχουν δίψα γιὰ μάθησιν, συχνὰ μὲ παρακαλοῦν νὰ τοὺς πῶ ἢ νὰ τοὺς γράψω γιὰ σχετικὰ θέματα. Ὅλα τοῦτα μοῦ δώσανε τὴν ἀφορμὴ νὰ κάμω τὴ σκέψην πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ μιὰ φυλλαδοῦλα γιὰ τὸ κάθε χωριὸ μας, μὲ ὅσα ξέρουμε γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν Παράδοσιν. Φυλλαδοῦλα ἀπαραίτητη γιὰ τὰ παιδιὰ μας καὶ γιὰ τὶς μέλλουσες γενεές, μὰ καὶ ἡ ὁποία θ' ἀποτελοῦσε μιὰ πολὺτιμη συμβολὴ γιὰ τὴν πανελλήνιαν προβολὴ καὶ τὴν τουριστικὴν τοῦ νομοῦ μας ἀνάπτυξιν.

Ἀλλὰ τὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιάς μας εἶναι πολλὰ σ' ἀριθμὸν καὶ μὲ λίγους τὸ καθένα τους κάτοικους. Τὰ δὲ τυπογραφεῖα δὲν ἀναλαμβάνουν τὴν ἐκτύπωσιν ἑνὸς βιβλίου σὲ λιγώτερα ἀπὸ χίλια κομμάτια. Ὅσο γιὰ τὰ λεφτὰ ἢ τὰ θέλουνε ὅλα στὸ χέρι ἢ νὰ ξεπληρωθοῦν μέσα σ' ἐλάχιστους μῆνες μὲ γραμματῖα εἰς τὶς Τράπεζες.

Πὼς λοιπὸν ἐγώ, ὁ πιὸ φτωχὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς συντοπῖτες, νὰ κάμω τέτοιες... χειρονομίες!;; Κι' ὑπογράφοντας συναλλαγματικές... ν' ἀρχίσω νὰ τυπώνω σὲ φυλλαδοῦλες τὰ ἱστορικὰ καὶ λαογραφικὰ τοῦ κάθε χωριοῦ μας, γιὰ τὶς παρούσες καὶ ἐρχόμενες γενεές καὶ γιὰ τὴν τουριστικὴν προβολὴν του; Κι' ἀπὸ τὰ χίλια κομμάτια, ν' ἀγορασθοῦν μόνον τὰ 50 ἕως 100 βιβλία, ἀπὸ τοὺς ὀλιγαριθμοὺς κάτοικους;

Αὐτὸ τόνιζα ἕνα φετεινὸν χειμωνάτικο βράδυ σὲ φιλικὸ κύκλο μου. Ὅποτε, μὲ κατάπληξιν κι' ὁμολογῶ καὶ μὲ συγκίνηση, ἄκουσα τὸν φιλοπρόοδον νέον κ. Νίκον Θεοδώρου Μεσσάρην νὰ μοῦ κἀνῃ τὴν παράκλησιν:

«Γράψτε μας ὅσα ξέρετε γιὰ τὸ χωριὸ τῆς καταγωγῆς μου τὰ Κουρουνάκια καὶ ἐγὼ ὁ ἀντιμετωπίσω ὅλα τὰ ἔξοδα ἐκτυπώσεως τοῦ βιβλίου σας καὶ ὅσα τιμῆσιν ὅσα ζητήσετε γιὰ τὸν κόπο σας». Ἡ δὲ παρά-
ΙΑΚΩΒΑΤΤΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΟΝΤΡΑΚΤΗΡΕΩΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ζληση κι' ή χειρονομία του λαμπρού αυτού νέου που παλεύει στη ζωή με τό μεροκάματο, τόσο θαθεία με συνεκλόνησε, που του έσφιξα το χέρι, τον συζήτησα, τον έφίλησα και του δήλωσα, πως δεν δέχομαι καμμίαν άμοιβήν για την ταπεινή πνευματική προσφορά μου.

Μόνο του ζήτησα με τη σειρά μου τη χάρι, από τις φυλλάδες που θα τυπώση να χαρίση από μία σ' όλες τις Σχολικές Βιβλιοθήκες, στους Καθηγητές και τους Δάσκαλους του νομού μας. Άνα δύο κομμάτια στις Βιβλιοθήκες των Δήμων, άνα ένα στην κάθε Κοινότητα και 30 βιβλία στη Διοίκηση Χωροφυλακής για τις Βιβλιοθήκες των Αστυνομικών μας Σταθμών, όπως κάνω για κάθε βιβλίο μου.

Παράκλησή μου, την όποίαν δέχθηκε πρόθυμα ο κ. Μεσσάρης γι' αυτό και του παραχωρώ τό δικαίωμα κάθε διαθέσεως κι' ανατυπώσεως του παρόντος.

Μέσα στις σελίδες του όποιου περιλαμβάνω τά όσα βρήκα γραμμένα για τό χωριό του τά Κουρουκλάτα κι' όσα άκουσα από τους πιο παλαιούς.

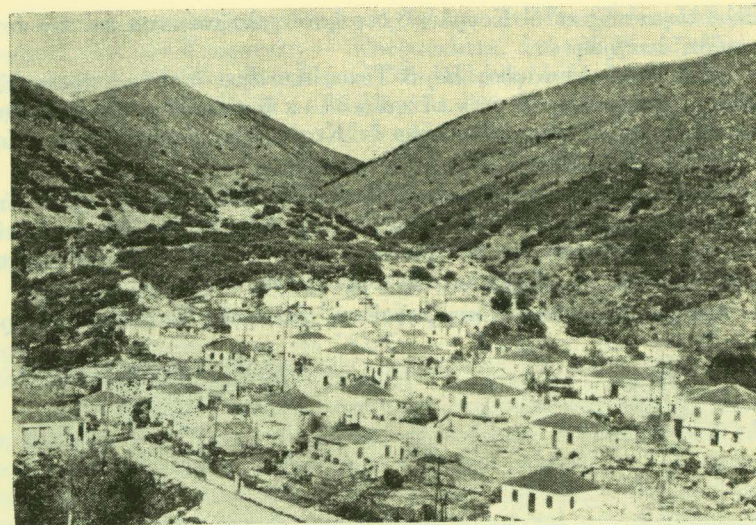
Κι' δλόφνηα εύχομαι να βρεθούν κι' άλλοι μιμητές της ώραιάς χειρονομίας του κ. Μεσσάρη για ν' άποχτήση τό κάθε χωριό μας και την όπαραίτητη Ιστορική και Λαογραφική φυλλαδούλα του.

Μάρτιος 1969

ΣΠΥΡΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

“ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ,,

Ήπειρου 10 — Τηλέφ. 6 - 50 — Άργοστόλι

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ : Αυτή την όπεροχη θέα παρουσιάζουνε τά σημερινά μετασεισμικά Κουρουκλάτα. Με τά πάλλευκα σπίτια, τά γαλλικά κεραμίδια τους, τούς πεντακάθαρους δρόμους, τον ήλεκτροφοτισμό τους, τά λουλούδια τους και τό γύρω άγχάλιασμα από τά βουνά

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

κατά την ιστορία και την παράδοση

Κατά τον ιστορικό της Κεφαλονιάς Ήλιαν Τσιτσέλην, τά Κουρουκλάτα πήραν την όνομασία τους από τον Βενέδικτον Κουρουκλήν, που καταγότανε από την Ήπειρον. Μας βεβαιώνει δέ ότι : «Τά άρχαία έγγραφα, έν οίς και τό οικόσημον του οίκου (Κουρούκλη) εύρηται παρὰ τῷ έν Ληξουρίω κ. Άγγέλῳ Κουρούκλῃ...».

Και για νά γράφη δ Τσιτσέλης ότι τά έγγραφα και τό οικόσημα της οίκογενείας Κουρούκλη «εύρηται» (= εύρίσκονται), τούτο σημαίνει πως τά ντοκουμέντα αυτά θα τά είδε κι' ό ίδιος στα χέρια του Άγγέλου Κουρούκλη, κατά τά πρώτα έτη του αιώνα μας, που έγγραψε τά «Κεφαληνιακά Σύμμικτά» του.

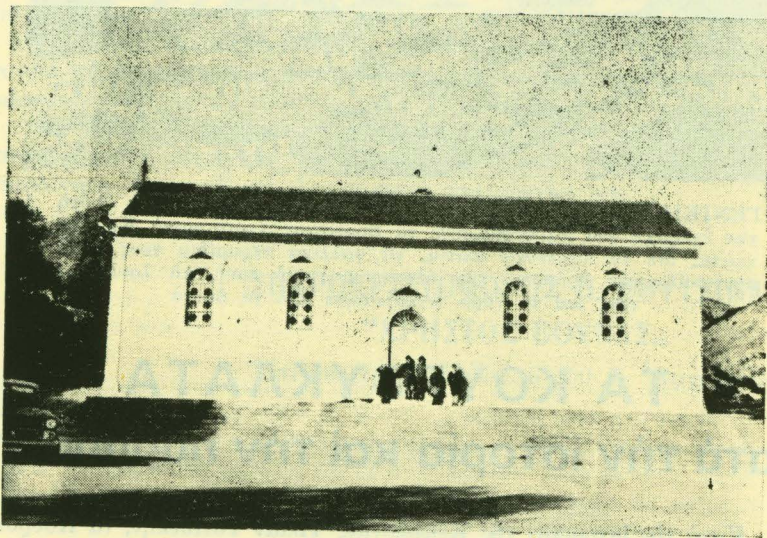
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΕΛΕΤΙΩΤΗΣ, την πληροφορία πως ή οίκογένεια Κουρούκλη ήταν ΠΡΟΝΟΜΙΟΤΧΟΣ κατά τη διάρκεια της δυναστείας των Τόκων. ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Μ' άλλα λόγια πώς κι' οί Κουρουκλήδες ήταν γαλαζοαίματοι και πιό συγκεκριμένα, αναγράφει :

«...Τὸ 1454 Λεονάρδος Β' ὁ Τόκος ἀπονέμει δίπλωμα προνομιῶν Βενεδίκτῳ Κουρουκλή εὐγενεῖ καὶ αὐτῷ, ὅτε καὶ ἐδωρήθησαν κτήματα καὶ κατοικίαι τῷ οἴκῳ ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἴσως δὲ τὸ χωρίον ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ ἦτο ΤΙΜΑΡΙΟΝ αὐτοῦ...».

Ὡστε κατὰ τὸν ἱστορικὸν μας Τσιτσέλην, ἴσως τὰ Κουρουκλάτα παραχωρήθηκαν ἀπὸ τὸν Λεονάρδον Β' τῶν Τόκων σὰν ἰδιοκτησία εἰς τὸν εὐγενῆ καὶ αὐλικὸν του Βενεδίκτον Κουρουκλήν. Κι' ἀπὸ τὸν πρῶτον τοὺς αὐτὸν οἰκιστὴν, πῆραν καὶ τὴν τωρινή τους ὀνομασία.

Ἄποψη μὲ τὴν ὁποίαν συμφωνοῦν κι' ἄλλοι τῆς Ἑπτανήσου ἱστορι-

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ : Ἦταν σούρουπο πὺν πάρθηκε ἡ φωτογραφία μας. Μιά προεστὴ καὶ τέσσαρες εὐλαβικὲς Κουρουκλποῦλες εἶχαν πάει γιὰ τὸν καθημερινὸ καθαρισμὸ καὶ στολισμὸ τῆς ὁμορφῆς ἐκκλησιᾶς τῆς Παρθένας τους. Πρόθυμα μᾶς ἀνοιξαν τὴν ἐκκλησιὰ καὶ τοὺς ἐκφράσαμε τὸν θαυμασμὸ μας γιὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξι τους

κοί, ἀλλὰ κι' ἡ παράδοση. Καὶ τὴν ὁποίαν κι' ἐμεῖς ἐπαναλάβουμε στὸ βιβλίο μας «Λαογραφικὰ τῆς Κεφαλониᾶς», ἀναγράφοντες στὴ πέμπτη σελίδα :

«...Τὰ δὲ περισσότερα ἀπὸ τὰ 229 χωριά τῆς Κεφαλониᾶς, ἦταν ἀπλούστατα συνοικισμοὶ ἀπὸ 5 ἕως 10 ἀγροτικὲς κατοικίες. Συνοικισμοὶ πὺν ὀφείλανε τὴν τοπωνυμία τους στὸν ΠΡΩΤΟ τοῦ οἰκιστῆ...».

Κι' ἀναφέραμε σὰν παραδείγματα ὅτι ἀπὸ τὸν Μεταξᾶ ὀνομάσθηκαν Μεταξάτα, ἀπὸ τὸν Κουρουκλή — Κουρουκλάτα, ἀπὸ τὸν Μαντζαβῖνο — Μαντζαβινάτα, ἀπὸ τὸν Φαρακλό — Φαρακλάτα, ἀπὸ τὸν Ντόμιον — Ντομάτα, ἀπὸ τὸν Καλλιγᾶν — Καλλιγάτα, ἀπὸ τὸν Τραυλόν — Τραυλιάτα, ἀπὸ τὸν Φωκᾶν — Φωκάτα, ἀπὸ τὸν Χαλιώτην — Χαλιωτάτα κ.ο.κ.

Στὸ δὲ κύλισμα τῶν αἰῶνων οἱ συνοικισμοὶ πυκνώθηκαν σὲ χωριά κι' ἀπὸ τὰ μικρὰ ὀνόματα καὶ τὰ παρατσούκλια (παραβγάματα) τῶν τέκνων τῶν πρῶτων τοὺς οἰκιστῶν, πῆραν καὶ τὰ ἐπώνυμα οἱ διάφορες οἰκογένειες.

Ἀπὸ τὸν Στάθη — Σταθάτος, ἀπὸ τὸν Δημήτρη — Δημητράτος, ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα — Ἀνδρεᾶτος, ἀπὸ τὸν Νικόλα — Νικολάτος, ἀπὸ τὸν Γιώργη — Γιωργᾶτος, ἀπὸ τὸν Ἀλέξη — Ἀλεξᾶτος, ἀπὸ τὸν Στέλιο Στελάτος καὶ πάει... λέγοντας.

Αὐτὲς εἶναι οἱ πιὸ πιθανὲς κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς μας καὶ τὴν παράδοση ἐκδοχές, γιὰ τὶς τοπωνυμίες καὶ τὰ ἐπώνυμα τοῦ νησιοῦ καὶ τῶν συγκατοικῶν μας. Βέβαια ὑπάρχουν Ὀμηρικὰ τοπωνύμια καὶ πανάρχαιες ὀνομασίες καὶ στὴν ἀπὸ αἰῶνων κι' ἀπὸ προγόνων Ἑλληνική μας Κεφαλониᾶ. Πλείστες τῶν ὁποίων ἀναγράφονται καὶ στὸ «Πρακτικὸν τῆς Λατινικῆς Ἐπισκοπῆς Κεφαλληνίας τοῦ 1264». Τὸ ὁποῖον ὅμως φαίνεται πὺς θὰ ἐρευνήσε προσεκτικὰ ὁ Τσιτσέλης, ἀλλὰ δὲν συνάντησε οὔτε σὰ χωριὸ τὰ Κουρουκλάτα, οὔτε ν' ἀναγράφεται καμμιά περιουσία σ' αὐτὴ τὴν περιοχή. Καὶ γι' αὐτὸ κατὰληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι μέχρι τὸ 1454, θὰ ἦταν ἀκατοίκητα, ὅπως πολλὲς κι' ἄλλες πετρώδεις καὶ ἄνυδρες περιοχὲς τοῦ νησιοῦ μας. Γνώμη τὴν ὁποίαν ἐπανάλαβε καὶ ὁ λαογράφος μας Εὐάγγελος Καρούσος γιὰ τὰ κείμενα σὲ τοποθεσίες μὲ πέτρες, ἄγονες καὶ δίχως νερά, χωριά τοῦ νησιοῦ μας:

«...Τὰ πλείστα τῶν κειμένων εἰς πετρώδεις, ἄγόνους καὶ ἄνυδρους περιοχὰς τῆς νήσου χωριά, εἶναι νεώτερα, κυρίως τὰ ὀρεινὰ. Κατεσκευάσθηκαν τὸ πρῶτον εἰς ταῦτα ὕδατοδεξαμεναὶ πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ὀμβρίων ὕδατων καὶ ἀργότερον προσῆλθον οἱ κάτοικοι καὶ ἐκτίσαν τὰς κατοικίας των...».

Αὐτὰ, βέβαια, μέχρι σήμερα ξέρουμε ἱστορικά καὶ παραδοσιακὰ γιὰ τὰ Κουρουκλάτα καὶ τοὺς Κουρουκλήδες.

Τὰ Κουρουκλάτα σὰ δέρετρο

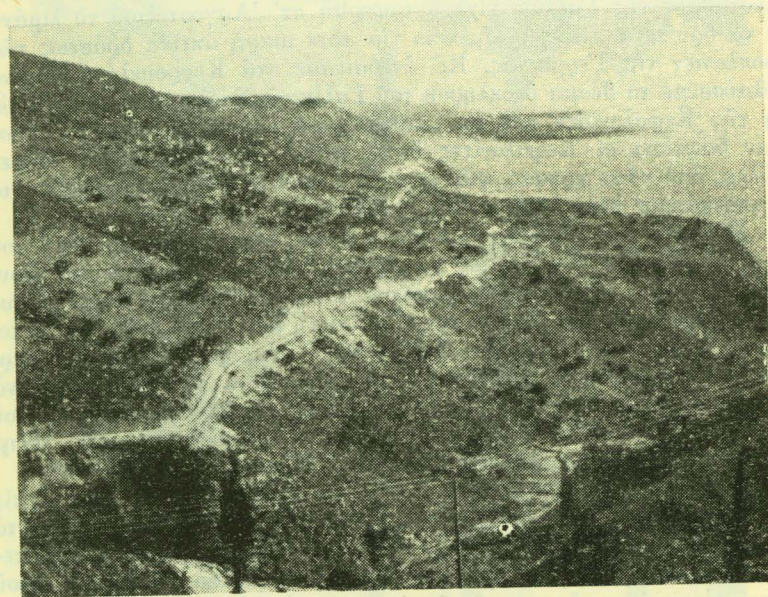
Εἶναι πραγματικὰ μαγευτικὴ ἡ γύρω θέα ἀπὸ τὰ ὀρεινὰ καὶ πανέμορφα Κουρουκλάτα! Γιὰ σκέπη τους ἔχουν τὴ βουνοσειρὰ τοῦ Χαλιοῦ, παρακλάδι τοῦ ὁμορφῆς βουνοῦ τῆς Κεφαλониᾶς, πὺν φέρνει καὶ τῆς «Ὀμορφῆς» τὴν ὀνομασία. Ἡ δὲ κείμενη πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ βουνοσειρὰ τοῦ Χαλιοῦ ποταεὶ μὲ πέντα ζωγραφικῆς, μοναδικὸν σὲ ποικιλία

ΜΙΑ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ «ΧΑΛΙΟΥ» : Τού υπερκείμενου από τὰ Κουρουκλάτα βουνού, πού σά χαλί πολυχρώμα στολίζει τὸ ὄμορφο τοῦτο χωριό μας. Καὶ τοῦ χαρίζει τὴ σκιά του καὶ τὴ δροσιά του, ἀλλὰ καὶ τὸ μυρωμένο του ἀγεράκι. Εἶναι πραγματικὴ μαγεία τῆς φύσης τὸ χάραμα ν' ἀντιζούξης τὸν ἥλιο νὰ καβαλάει τὴν κορυφή τοῦ «Χαλιού» γιὰ νὰ χαρίσῃ δλόγωνα μὲ τὶς ἀχτίδες του μυιάδες τὰ χρώματα

τοῦ ἡμερου, τοῦ ἄγριου, τοῦ πετρώδους καὶ τοῦ πράσινου, πού μᾶς ζωγράφησαν ὁ Πλάστης κι' ἡ Φύση. Ἀλλὰ καὶ δὲν χορταίνουν τὰ μάτια τὴν παρακάτω καὶ γύρω ἀπὸ τὰ Κουρουκλάτα ποικιλία τοῦ πανοράματος. Κι' ἀξίζει κανεὶς ν' ἀντικρύσῃ τὸ φυσικὸ μεγαλεῖο ἀπὸ τῆς «Κεφαλониᾶς τὸν ἔξωστη», ὅπως λέγεται τὸ χωριὸ Κουρουκλάτα. Ἰδιαίτερα δὲ ἀπὸ τῆ θέσῃ τὰ «Κατσουρέϊκα» ἢ «Κατσιαλιάτα», γιὰ νὰ χαρῇ ἓνα ἀπίθανο τῆς Φύσης κοκτέιλ.

Σὰν πανοραμικὴ ὁθόνη θ' ἀντικρύσῃ στοὺς βάθος, ὅσο κόβουν τὰ

ΤΑ... ΦΙΔΙΑ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ : Πού σὰν τεράστια ἐροπετά, γλιστροῦν στὶς ὑπώρειες τῶν λόφων, γιὰ νὰ μᾶς φέρουν ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι στὰ Κουρουκλάτα. Περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ θαλασσινὸ χωριό μας τὰ Φάρσα, πού κι' αὐτὸ μὲ τὰ τίμια τῶν ναυτικῶν τέχνων τοῦ χορήματα καὶ τὶς δωρεές τοῦ κ. Μπασιά, πῆρε κοσμοπολίτικη ὄψη. Ἀριστερά, ψηλὰ εἰς τὴ ράχη, φαίνονται τὰ ἐρεῖπια ἀπὸ τὰ παλαιὰ Φάρσα, πὺς κάτω κορβόβονται στὰ ληροστάσια τὰ νέα Φάρσα, στοὺς βάθος ἡ βόρεια ἄκρη τῆς Χερσονήσου τ' Ἀργοστολίου καὶ δεξιά ἡ θάλασσα... μπουκαπόρτα, γιὰ τὴν εἴσοδο τῶν πλοίων στοὺς μεγάλους λιμάνι μας

μάτια του, πέρα ἀπὸ τὸ νησι τῶν «Βαρδιάνων», πού σὰν «Γκουάρντια» (=σκοπὸς) στέκεται στὴν εἴσοδο τοῦ κόλπου τοῦ Λειβαδιοῦ. Τὴν πόρτα αὐτὴ ἀπὸ τὴν ὁποία μπαίνουνε τὰ πλεούμενα στοὺς μεγάλους καὶ σίγουρο λιμάνι τ' Ἀργοστολίου. Λιμάνι πού εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα καὶ ἀσφαλιστερά τῆς Μεσογείου. Πρὶν αὐτὸ καὶ πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὸν δεῦτερο

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

παγκόσμιε πόλεμο, κάθε άνοιξη και καλοκαίρι, κατάπλεαν μεγάλες μοίρες από έξηντα κι' όγδόντα πολεμικά πλοία του 'Αγγλικού Στόλου και παράμεναν έναν και δυό μήνες, για να έκτελουν ίστιοδρομίες, λεμβοδρομίες και τ' άλλα «έν όρμω» γυμνάσια της παλαιάς πολεμικής τακτικής. Συχνά δέ και για τούς ίδιους πολεμικούς σκοπούς ή για έπισκέψεις άθροφροσύνης φιλοξενούσε τó λιμάνι τó 'Αργοστολιού και μοίρες τών Στόλων της Γαλλίας, της 'Ιταλίας, της Γερμανίας και άλλων κρατών.

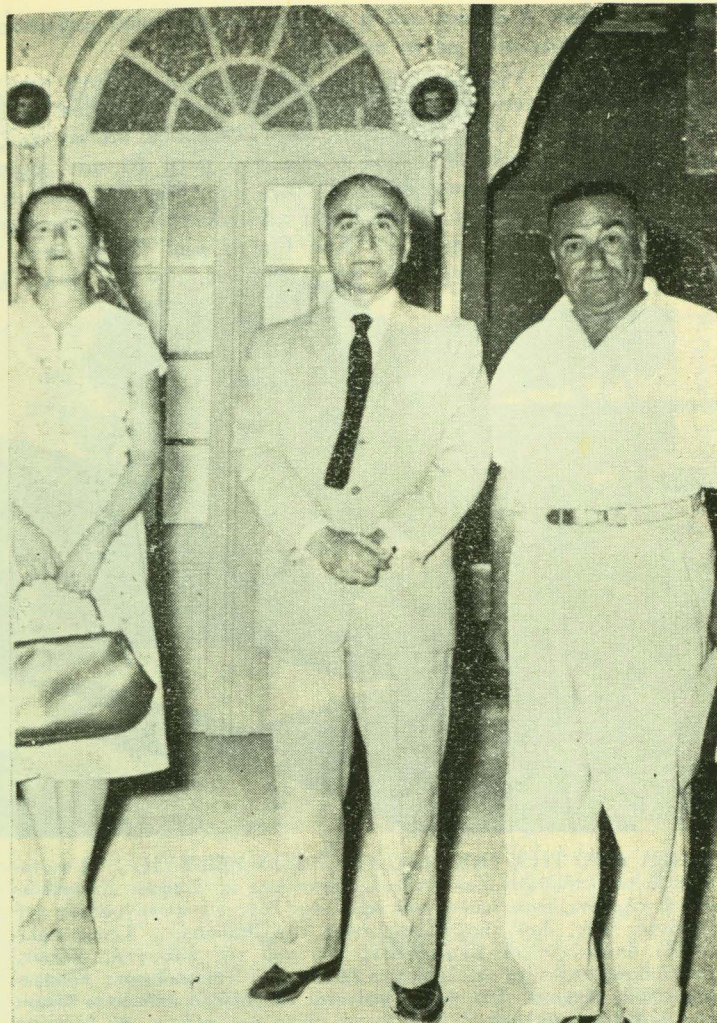
Κατά δέ τή διάρκεια του πρώτου παγκόσμιου πόλεμου, ό πολεμικός Ναύσταθμος της Γαλλίας είχε μεταφερθή στ' 'Αργοστολιού τó λιμάνι, για να βρίσκεται έκτός βολής από τήν τότε μικρή άκτινα δράσεως τών αεροπλάνων της Γερμανίας. Κι' άνεβαίναμε στα Κουρουκλάτα για να άπολαύσουμε τó θέαμα όλόκληρου του Γαλλικού Στόλου από τόν «Έξώστη της Κεφαλονιάς» και τó... «περιδέραιο με τίς χάντρες»! Όπως είχαν βαφτίσει οί Κεφαλονίτες ένα... κολλίε από έπιπλέουσες νάρκες μ' άλλες από κάτω κρυφές, για να μη μπορούν τά Γερμανικά ύποβρύχια να μπουκάρουν στόν 'Αργοστολιώτικο Γαλλικό Ναύσταθμο.

'Αλλά με παράσυραν οί άναμνήσεις και ξέφυγα από τó θέμα του παρόντος μας, για τή θέα που χαρίζει στα μάτια ό έξώστης τών Κουρουκλάτων. Μιά λαχτιά, σάν τσεκουριά του Θεού, ξανοίγει τούς λόφους και στα πρόσποδα του χωριού κατηφορίζει τή ματιά πρós τήν 'Αργοστολιώτικη βαθυγάλαξη θάλασσα. Στ' άριστερά τó... φίδι του δρόμου περνάει ανάμεσα από τó πράσινο και τó χωριουδάκι τά Φάρσα, για να μās χαρίση στήν όραση ένα ταμπλώ χρωμάτων της θάλασσας και του άπειρου, ανάμεσα στο όποιο φιγουράρει τó βόρειο τμήμα της πόλης τ' 'Αργοστολιού, κρυμμένο στού λόφου τó πράσινο.

Νά αντίκρου τó Τουριστικό Περίπτερο κι' ό θαλασόμυλος, με τίς μοναδικές εις τόν Κόσμον 'Αργοστολιώτικες «Καταβόθρες». Όπου τά νερά της θάλασσας εκβάλλουν και χάνονται μέσα στα χάσματα της στεριάς. Κι' είναι μοναδικό επί του πλανήτη μας φυσικό φαινόμενο, αφού παντού τά ποτάμια της στεριάς ξεχύνονται πρós τή θάλασσα. Και μόνον στις «Καταβόθρες» μας βλέπουμε να συμβαίνει τ' αντίθετο και τά νερά της θάλασσας να εκβάλλουνε στή στεριά!...

Δέν χορταίνουν τά μάτια τó θέαμα της Μεσογείου στο βάθος του φόντου! Κι' είναι μαγεία ν' αντικρύζης από τά Κουρουκλάτα τó σούρουπο τόν 'Ηλιο στο γέρσιμο, σά να βυθίζεται για να πνιγή στο ύγρò της Φύσης στοιχείο, που παίρνει γύρω άπίθανους χρωματισμούς.

Πλαί και πιο πέρα από τó «Θαλασόμυλο», σάν καπέλλο παγόδας τέ φαναράκι τών «'Αγίων Θεοδώρων», πλασιωμένο από τó γαλάζιο της θάλασσας. Με τά λουλούδια από τούς «άθνατους», που ζωγραφίζουν ένα άλλο κομμάτι του πίνακα, που άς κι' αντικρύζεις κάποιο έξωτικό τοπίο 'Ανατολίτικης χώρας. Άλλο τούτο μοναδικό επί της 'Υδρογείου χτίσμα και δείγμα αρχιτεκτονικής, που μās χάρισε ό 'Αγγλος τοποτηρητής σερ Κάρολος Νάπιερ, μās έρείπισαν συθέμελα οί σεισμοί και

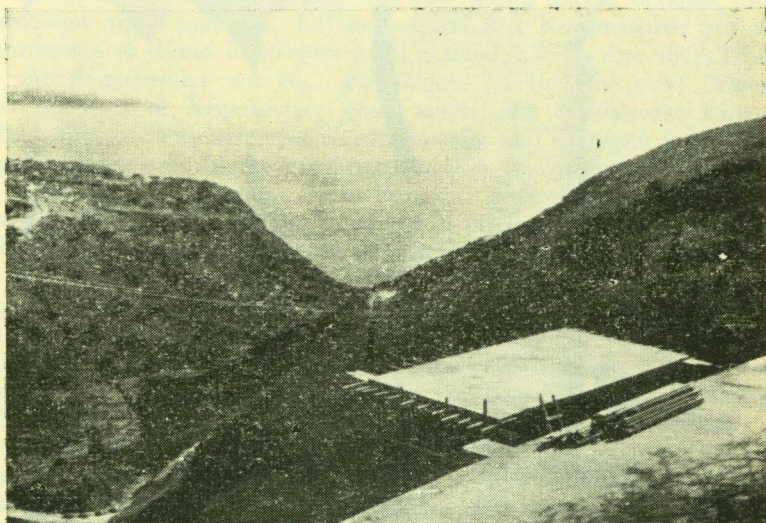
ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΤΕΡΓΕΤΗ
κ. ΜΠΑ ΣΙΑ : 'Η κυρία Κάτε χήρα Μαρίνου Τυπάλδου - Φορέστη
και ό κ. Θεόδωρος Μεσσάρης, έχοντες εις τó μέσον τόν ώραούφνηον
της νήσου μας εδεογέτην κ. Εδάγγελον Τυπάλδου - Μπασιάν, από
τόν όμορφον της «Κεφαλονιάς» έξώστην τών Κουρουκλάτων» θεών.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μᾶς τὸ ξαναχάρισε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ μελέτη τοῦ πολιτικοῦ μηχανικοῦ κ. Τάκη Παυλάτου πανόμοιο μὲ τὸ πρότερο.

Ἄλλ' οἱ φακοὶ τῆς ὁράσεως εἶν' ἀχόρταγοι. Χαϊδεύουν συνέχεια, ἀπὸ τῶν Κουρουκλάτων τὸν γήινον ἐξώστην, φωτογραφίζουν τ' ἀφροστεφανωμένα κύματα τῆς Μεσογείου, πὺν ξεπερνοῦν σὰ νὰ παίζουμε μὲ τὸ νησί τῶν «Βαρδιάνων», μὲ φινάλε τοῦ φιλμ τὰ σὰν πηροῦνια ἀκρωτήρια τῆς Χερσονήσου τῆς Παλλικῆς, πὺν χώνονται βαθειὰ στὸ γαλάζιο πόντο τῆς θάλασσας. Μ' ἄκρη κάποιου ἀπ' αὐτὰ πηρουνιοῦ, τὴ μοναδική μας «Κουνόπετρα». Ἐνα βράχο πὺν ἐξέχει περὶ τοῖς πενήντα πόντους ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ μέχρι τῶν σεισμῶν τοῦ 1953, λιχνι-

Η ΘΕΑ ΑΠΟ ΤΗΣ «ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ Σ ΤΟΝ ΕΞΩΣΤΗ» : Ἡ φωτογραφία μας πάρθηκε ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη μας κ. Σπύρον Κατατσώρη ἢ «Δόλον», στὸν ὅποιον καὶ ὀφείλουμε ὅλες τὶς φωτογραφίες τοῦ παρόντος μας, ἀπὸ τῆς «Κεφαλονίᾳς τὸν Ἐξώστη». Ὅπως πολὺ σωστὰ ἀποκαλοῦν οἱ Κεφαλονίτες τὸν πρὸ τῆς ἐκκλησιᾶς χῶρον, πὺν διαμόρφωσαν σὲ στολισμένον ἐξώστην οἱ γενναϊὸδωρες προσφορὲς τοῦ κ. Μπασιά. Στὸ βάθος φαίνεται τὸ γαλάζιο ἀπόκοσμο θέαμα τῆς ἀπέραντης θάλασσας. Πὺν ἂν τὰ μάτια μας κόβανε, θὰ βλέπαμε τὴ Μάλτα καὶ τὸ Γιβραλτάρ

ζότανε πλαῖ στὸ τέρμα τοῦ ἀκρωτηρίου, χωρὶς ποτὲ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ μὲ πειστικότητα τὶς ρυθμικὲς τῆς κινήσεις κανεὶς ἐπιστήμονας.

Οὔτε ὅμως μὲ τὴ λυρική ποιήσῃ ἔχω. φίλιες, γιὰ νὰ σᾶς τραγουδήσω τὸ μαγικὸ θέαμα πὺν θ' ἀπολαύσετε ἀπὸ τὸ Κουρουκλάτικο τῆς γῆς μας μπαλκόνι, οὔτε κι' ἡ Φύση μὲ προίκισε μὲ τὰ χαρίσματα τοῦ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΤΕΡΣΙΝ
ΔΗΜΟΤΙΑ ΚΑΤΕΡΚΗ ΠΕΔΑΡΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὁ νομικὸς σύμβουλος τοῦ μεγάλου εὐεργέτη κ. Μπασιά, δικηγόρος κ. Διομήδης Σπινέλλης, συνοδεύόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδόρου Μεσσάρη, ἐπεσέφθη ἐπὶ τοῦ ἀντίστοιχου τῆς σεισμικῆς συμφορᾶς καὶ ὁ ἀπόφορος ὄγκος τῆς θεομηνίας μὲ τὴν συμπυκνώσασιν ὅσων τῆς μορφῆς καὶ τοῦ μεγάλειου.

χρωστήρα, για να μπορέσω να σᾶς αποδώσω τὸν δνειρώδη πίνακα ποὺ θ' ἀπολαύσετε, ἀνηφορίζοντας για να προσκυνήσετε τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς «Παναγίας τῆς Θεματονιώτισσας ἢ Θεματισσιάνας», τῆς προστάτισσας τοῦ χωριοῦ.

«Μόνο ψωμί καὶ νερὸ νάχετε καὶ μιὰ στέγη, για να χαρήτε ἓνα μῆνα τὸ καλοκαίρι τὴ ζωὴ σας στὰ Κουρουκλάτα, θὰ κάμετε καινούργιο πλεμόνι!...», εἶπα κάποτε σὲ κάποιον ὁποῦ ξενάγησα.

Ὁ δὲ ἐπισκέπτης μ' ἀποκρίθηκε, διαφωνώντας: «Στὰ Κουρουκλάτα μπορῶ νὰ ζήσω μόνο με τὸν ἀνάλαφρον καὶ μυρωμένον ἀγέρα ποὺ θ' ἀναπνέω!...».

Νὰ γιατί ὁ μεγάλος τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτης κ. Εὐάγγελος Θάνου Τυτάλδος - Μπασιάς πρόσφερε ἀφειδώλα τὰ λεφτά του, για τὴν Τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῶν Κουρουκλάτων. Ὅπως ἀξιοποίησε κι' ἄλλες προνομιοῦχες ἀπὸ τὴ Φύση περιοχὲς τοῦ νησιοῦ μας.

Γενναϊόδωρες προσφορὲς τοῦ κ. Μπασιά, π' ἀποβλέπουν για ἓνα καλύτερο Κεφαλονίτικο μέλλον!

Τὸ μόνο μου χάρισμα εἶναι ἡ ἀγάπη μου για τὴν Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ ἔρευνα, κι' ἂς δοῦμε τώρα τί ἄλλο διαβάσαμε ἢ ἀκούσαμε για τὰ ὁμορφα Κουρουκλάτα.

Εἶναι παλαιὸ ἢ ἀπὸ τὰ νεώτερα χωριὰ τοῦ νησιοῦ μας;

Τὸ ὅτι τὰ Κουρουκλάτα ἀνῆκαν στὸν ἄλλοτε Δῆμον τῆς Κεφαλονιάς Ποταμιάνων, μᾶς τὸ βεβαιώνει ὁ ἱστορικός μας Ἡλίας Τσιτσέλης στὸ Β' τόμο του, ὅπου καὶ ἀναγράφει:

«ΠΟΤΑΜΙΑΝΑ — Ἄλλοτε Δῆμος, ἀποτελούμενος ἀπὸ τὰ χωρία: Φάρσα, Κουρουκλάτα, Δαυγάτα, Δηλινάτα, Φαρακλάτα, Ραζάτα καὶ Προκοπάτα. Ἀπὸ ἐτῶν διηρέθη εἰς δύο Δήμους: Δηλινιτῶν καὶ Φαρακλάτων...».

Καίτοι ὁ ἱστορικός μας δὲν μᾶς δίνει χρονολογίες, ὅμως μποροῦμε με βεβαιότητα νὰ παραδεχθοῦμε, ὅτι ἀναφέρεται μετὰ τὴν ἔνωση τῆς Ἑπτανήσου με τὴν Ἑλλάδα. Ὅποτε διοικητικὰ διαιρέθηκε τὸ νησί μας σὲ Δήμους, ἥτοι ἀπὸ τοῦ ἐτους 1864 μέχρι τις ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας, ποὺ ὁ Τσιτσέλης ἔγραψε τὰ «Κεφαλ. Σύμμικτα» του.

Ἀλλὰ στίς καταστάσεις τῶν ἀπογραφῶν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ποὺ δημοσιεύει στὸ σύγγραμμά του, δὲν ἀναγράφει καθόλου τὰ Κουρουκλάτα, ἐνῶ μᾶς δίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων ἄλλων πολὺ μικροτέρων σ' ἔκταση καὶ πληθυσμὸ χωριῶν τῆς Κεφαλονιάς.

Ὅμως στὴν ἀπογραφὴ ποὺ κάμανε οἱ Βενετσιάνοι κατὰ τὸ ἔτος

1583 καὶ τὴν ὁποίαν περιλαμβάνει στὸν δεῦτερο τόμον τῶν «Κεφαλ. Σύμμικτων», βρίσκουμε τὸ χωριὸ Μεσσαράτα με 121 κατοίκους.

Ὁ ἴδιος ἱστορικός μας καὶ κάτω ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ πληθυσμοῦ τὴν ὁποίαν παραθέτει στὸν πίνακά του, σημειώνει σὰν ἐξήγηση για τὰ Μεσσαράτα:

«ΜΕΣΑΡΕΤΙ, χωρίον ἐν Ποταμιάνοις μὴ σωζόμενον».

Ὅποτε ὁ Τσιτσέλης δὲν βοήθηε στὴ Βενετσιάνικη ἀπογραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κεφαλονιάς τοῦ 1583 νὰ ὑπάρχη ἐπάνω στὴ γῆ τῆς τὸ χωριὸ Κουρουκλάτα καὶ γι' αὐτὸ συμπεραίνει ὅτι πρὸ τοῦ 1454 ὁ Βενέδικτος Κουρούκλης ἀπὸ τὴν Ἡπειρὸ ἦλθε στὸ νησί μας, κατοίκησε στὰ Κουρουκλάτα, ποὺ πήρανε καὶ τ' ὄνομά του. Ἐνῶ ὁ ἴδιος μᾶς σημειώνει ὅτι ὑπῆρχε κάποιο χωριὸ ΜΕΣΑΡΕΤΙ, ποὺ ἀνῆκε στὴν περιοχὴ Ποταμιάνα, ἀλλὰ μὴ... σωζόμενον!

Γεγονὸς ποὺ μᾶς κάνει νὰ προσέξουμε αὐτὸ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ πρόσεξε ὁ ἱστορικός μας. Ποὺ θ' ἄκουσε πὼς ὑπῆρχε τὸ ΜΕΣΑΡΕΤΙ στὰ Ποταμιάνα, ποὺ θὰ διάβασε στὴν ἀπογραφὴ τὸ χωριὸ ΜΕΣΣΑΡΑΤΑ με τοὺς 121 κατοίκους, ἀλλὰ δὲν ἀναρωτήθηκε μήπως τὰ ἀναγραφόμενα ΜΕΣΣΑΡΑΤΑ ἦταν τὰ τωρινὰ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ!...

Κι' ἀπὸ τέτοιες ἀπροσεξίες εἶναι γεμάτες ἀρκετὲς σελίδες ἀπὸ τὰ «Σύμμικτα» τοῦ Τσιτσέλη. Γιατί ἔγραψε χιλιάδες σελίδες καὶ φυσικὸ ἔπαινε νὰ μὴ κάθεται καὶ νὰ ξετινάξει τὴν κάθε πηγὴ του. Τοῦ ὀφείλουμε πάρα πολλὰ, ἀλλὰ καὶ ὀφείλουμε νὰ συμπληρώνουμε τὰ κενὰ ποὺ μᾶς ἄφησε. Κι' ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ μεγάλα κενὰ θὰ ἦταν τὸ νὰ ὑπῆρχε τὸ 1583 ἐπάνω στὸ νησί μας χωριὸ Μεσσαράτα με ἑκατὸ καὶ πλέον ψυχές, τοῦ ὁποίου νὰ χάθηκαν τὰ ἴχνη ὁλότελα!...

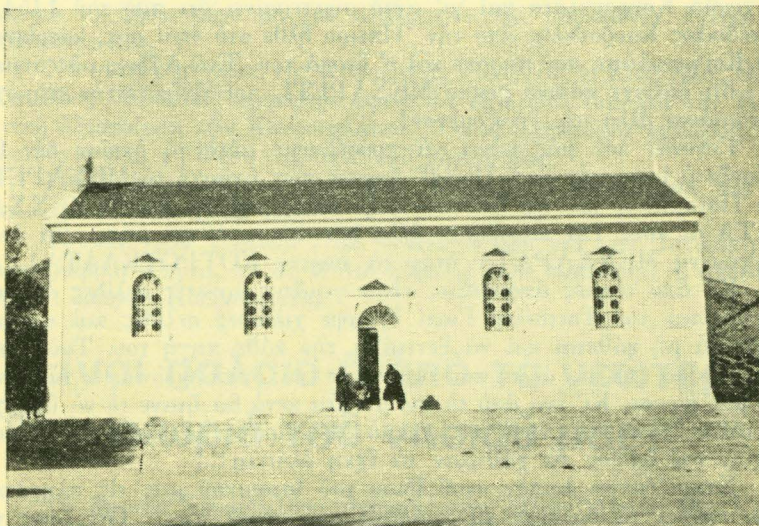
Στηριζόμενοι λοιπὸν στοῦ ἴδιου τοῦ ἱστορικοῦ μας τίς πληροφορίες, πρέπει νὰ βάλουμε τὰ πράματα στὴ σειρά τους. Ὅτι ἴσως τὸ χωριὸ Μεσαρέτι, νὰ εἶναι τὸ ἀναγραφόμενο στὴν Βενετσιάνικη στατιστικὴ σὰ Μεσσαράτα. Νὰ ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλαιὰ χωριὰ τοῦ νησιοῦ, ἀφοῦ βρίσκεται χτισμένο σ' ὄρεινὴ κι' ἀπόρρητη περιοχὴ. Ὅπως σοφὰ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι χτίζανε τὰ χωριὰ τους, για τοὺς κινδύνους τῶν πειρατῶν καὶ ληστῶν. Τὰ Μεσσαράτα νὰ δόθηκαν σὰ φέουδα στὸν εὐγενῆ καὶ αὐλικὸν τοῦ Λεονάρδου Β' τῶν Τόκων Βενέδικτον Κουρούκλην καὶ σὰν ὀνομασία τους νὰ ἐπεκράτησαν ὡς Κουρουκλάτα, ἀπὸ τοῦ ἀφέντη τοῦ Κουρούκλη τὸ ὄνομα.

Ἐπόθεση τὴν ὁποίαν κάνουμε καὶ για ἓναν ἄλλον σημαντικὸν λόγον. Τὸ ὅτι στὰ Κουρουκλάτα διασώθηκαν πολλὲς οἰκογένειες με τὰ ἐπώνυμα τῶν Μεσσάρη, ἐνῶ τὰ ἐπώνυμα τῶν Κουρούκλη τὰ βρίσκουμε πιὸ διαδεδομένα στὸ Ληξούρι καὶ σ' ἄλλες περιοχὲς τῆς Κεφαλονιάς. Τὸ ὅτι δὲ κι' οἰκογένειες... Μεσσάρη βρίσκουμε πολλὲς καὶ στὸ Ληξούρι, ὅπου ὑπάρχουν καὶ πολλὲς τῶν Κουρούκλη, εἶναι νομίζουμε ἓνας παραπάνω ἐποικοδομητικὸς λόγος, για τὴν καταγωγὴ καὶ τοὺς δεσμοὺς τῶν δύο τῶν οἰκογενειῶν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἐξ ἄλλου, πῶς ἦταν δυνατό τὸ 1454 ὁ Βενέδικτος Κουρουκλής νὰ πρωτοκατοικήσῃ καὶ νὰ σύστησῃ τὸ χωριὸ πὺν πῆρε καὶ τ' ὄνομά του καὶ τὸ 1583 νὰ μὴ μνημονεύονται τὰ Κουρουκλάτα καθόλου στὴ Βενετσιάνικη ἀπογραφή; Κ' ἴσως μιὰ μέρα ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη νὰ δικαιώσῃ τὶς ὑποθέσεις μας. Γιατὶ καὶ πολλοὶ παλαιοὶ Κουρουκλάδες μᾶς βεβαίωσαν πῶς σκάθοντας βρῖσκανε πανόρχαια νομίσματα καὶ κτερίσματα. Εὐρήματα π' ἀποδείχνουν, ὅτι τὰ τωρινὰ Κουρουκλάτα εἶναι

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ : Δυὸ γρηοῦ-
λες καὶ μιὰ παντορμένη μὲ τὸ παιδάκι τῆς θγαίνουνε ἀπὸ τὸν Ναόν,
ὅπου ἀνάψανε τὰ καντήλια. Ἦταν ἄρρωστο τὸ παιδάκι κι' ἡ «ΘΕ-
ΜΑΤΑΝΙΩΤΙΣ ΣΑ» τοὺς τὸ γιάτρεψε !

ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλαιὰ χωριά τοῦ νησιοῦ, πού πῆραν τὴν τωρινή τους ὀνομασία ἀπὸ τὸν Κουρούκλη.

Πρώτα όμως θα φέρναμε τὸ ὄνομα Μεσσαράτα, χωρὶς νὰ ξέρουμε καὶ τὴν ὀνομασίαν τοὺς κατὰ τοὺς πανάρχαιους χρόνους. Γιατὶ ἀκούσαμε ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Κουρουκλάδες πὼς πάνω ἀπὸ τὸν λόφο τῆς ἐκκλησιᾶς τοὺς καὶ συγκεκριμένα στὴ θέση «Κατσαλιάτα» ἢ «Κουτσουρέϊκα», εἶδαν βάσεις χτισμάτων πανάρχαιες. Κι' ἂν δὲν εἶναι οἱ Κουρουκλάδες... ἀρχαιολόγοι, εἶναι ὅμως οἱ πρὸ ἔμπειροι τοῦ νησιοῦ μας τεχνίτες γιὰ οἰκοδομὲς, γιὰ δρόμους καὶ γιὰ τὴν κατεργασία τῆς πέτρας, καὶ γὰρ ξέρουμε ἀπὸ τὰ παλαιὰ χτίσματα.

Ἀκόμα δὲ καὶ ξένος ἀρχαιολόγος ἀναζήτησε τὰ ἴχνη τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης στὴν κάτω ἀπὸ τὰ Κουφονιάτα περιοχή. Ὅπως κι' ἑνας

ἄλλος Ἕλληνας μᾶς ἄφησε τυπωμένο ἓνα βιβλίον τοῦ μ' ἑκατὸ καὶ πλέον σελίδες, τοποθετῶντας τὴν Ὀμηρικὴν μας Ἰθάκην ἐπὶ τῆς Χερσονήσου τῆς Παλλικῆς.

Κουρουκλάτικοι δρῦλοι

Πολλά ἀπὸ τὰ λαϊκὰ δίστιχα (ρίμνες) τῶν ἄγνωστων στιχουργῶν τοῦ νησιοῦ μας τὰ ἔχουμε ἀκούσει ἀπὸ Κουρουκλάτικα χεῖλη. Καὶ τὸ ἔχουμε δημοσιεύσει δεκάχρονα στὸ... μαζρίτη «Φανὸ τῆς Κεφαλониᾶς» καὶ στὰ «Κεφαλόνιτικα Ἡμερολόγια» μας. Ποῦ μιλοῦν γιὰ ἔρωτες, γιὰ εἰδιύλλια, γιὰ πόθους, γι' ἀγάπες, γιὰ ὄνειρα κι' ἐπιθυμίες τῶν παλαιῶν, κατὰ τοὺς βραδυνοὺς καὶ Κυριακάτικους περίπατους ποὺ κάνανε μέχρι τὸν «Βράχο». Μέχρι ἐκεῖ ἦ καὶ πρὸ πέρα κατὰ τὸ «Μύλο» φτάνανε τὰ σουλάτσα τους, μ' ἀνταλλαγές ματιῶν, μὲ κρυφὰ χαμόγελα, μὲ στέναγμα, μὲ ὅρκους καὶ ὑποσχέσεις, γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἀγάπη τους.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸν «Βράχο» τὸν διατήρησαν κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ τους, ὅπως τὸν βλέπετε στοῦ παρόντος μας τὴν εἰκόνα. Γιὰ νὰ τοὺς θυμῶν τὰ περασμένα καὶ ὄμορφα!...

Ἐκτὸς ὁμῶς τοῦ στιχουργικοῦ λαογραφικοῦ τοῦ πλούτου, τὰ Κουρονικά μας ἔχουν καὶ τοὺς ὁμορφους θρύλους τους. Δύο ἀπὸ τοὺς ὁποίους καταχωρήσαμε στὸ «Σατιρικό Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1969» καὶ τοὺς ὁποίους ὀφείλουμε νὰ περιλάβουμε καὶ σ' αὐτὴ τὴ φυλλάδα. Ἀλλὰ προτοῦ σὰς δώσουμε τὸν θρύλο γιὰ τὴν Παναγία τὴ «Θεματανιώτισσα» ἢ «Θεματισσιάνα», ἃς δοῦμε τί γράφουν τὰ παλαιὰ μας βιβλία γιὰ τὸ ἱστορικὸ τοῦτο Κεφαλονίτικον Μοναστήρι.

Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μονὴ
τῆς «Θεοτόκου στὰ Θέματα»

Ὁ ἱστορικός μας Ἡλίας Τσιτσέλης γράφει στὰ «Κεφαλ. Σύμμι-
κτα» μὲ τὴν ὥραία του καθαρεύουσα :

«Ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πετρῶδους βουνοῦ, ἄνω καὶ ἀντικρὺ τοῦ χωρίου Ταρκασάτα τῆς Πυλάρου, εἰς μικρὸν ὁροπέδιον, ὅπου καὶ δασύλλιον ὑψηλῶν πρίνων, κεῖται ἡ ἀνδρῶα μονὴ τῶν Θεμάτων, εἰς ἣν φθάνει τις ἐκ Δρακοπουλάτων δι' ἀνωφερῶν καὶ δυσβάτων ἀτραπῶν, μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

»Ἡ θέα ἐκείθεν εἶναι μαγευτική. Ἀνατολικῶς φαίνεται ἡ θάλασσα, πρὸς τὴν ἀνατολὴν τῆς Ἰθάκης καὶ ἀπὸ τῆς Ἀχαρνάνιας. Ἀνατο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ — 19 —

Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ «ΒΡΑΧΟ»: Ένας θεώρατος βράχος
 ἔσπεχε ἀπὸ αἰῶνων στὴν ἄκρη τοῦ κάτω τῆς ἐκκλησιᾶς δρόμου. Εἶχεν
 ὕψος περισσότερο ἀπὸ 30 μέτρα κι' εὐλαβικοὶ σπῆς παραδόσεις τοῦ
 τόπου μας οἱ Κουρουνλάδες, διατήρησαν τὴν κορυφή του. Μέχρι τὸν
 «Βράχο» φτάνανε τὰ βραδυνὰ καὶ Κυριακάτικα σουλατσαρίσματα.
 Ἄραγε πόσα καὶ πόσα εἰδύλλια καὶ θ' ἀντίκρινε; Σούρουπο πάθθηκε
 ἡ φωτογραφία μας, γι' αὐτὸ καὶ βλέπετε πάλι στὸ «Βράχο» νὰ γυρίζῃ
 τὸ κοπάδι μὲ τὰ πρόβατα στὰ Κουρουνλάτα γιὰ στάλισμα

Η ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ «ΘΕΜΑΤΑ-
 ΤΙΣ ΣΙΑΝΑΣ» ἢ «ΘΕΜΑΤΙΣ ΣΙΑΝΑΣ», μὲ κατάφορτη τὴ ζώνη
 δημοσιὰ καὶ τὰ ἐκτενέστατα ἀντικείμενα τάματα τῶν πιστῶν. Χωρὶς οὐδέ-
 μοις τοὺς ἀνταρτοὺς καὶ τοῦ χοριοῦ οἱ κοπέλλες ν' ἀφήνουν τὴν Προ-
 στάτισά τους δίχως λουλούδια

λικοβορείως ὑφῄται γυμνὸν τὸ «Καλὸν Ὅρος» καὶ μέρος τῆς Πυλάρου. Δυτικῶς ἡ Ἁγία Δυνατὴ καὶ νοτίως τὸ «Αὐτὸν τῆς Σάμης».

» Ἐκτὸς τοῦ περιβόλου εὐρίσκονται καὶ δύο ἐρημοκλήσια, ἡ Ἁγία Τριάς καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος (δωρηθεὶς τῇ Μονῇ ὑπὸ τινος μοναχοῦ τῷ 1648).

» Ἡ Μονή, κατὰ παραδόσιν, ἐκτίσθη ὑπὸ δύο μοναστριῶν, τῆς μὲν ἑξ Ἄσσου, τῆς δὲ ἐκ Πυλάρου. Τὰ «Θέματα» ἀπαντῶσιν ὡς χωρίον τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1545, ἐν συμβολαιογραφικῇ πράξει Ζακυνθίου Θεοφ. Παρίση, σελ. 28, ἐν Ἀρχιεπιφθλακείῳ Ζακύνθου. Ἐν τοῖς πέριξ τῆς Μονῆς ὑπάρχει θέσις «Παλιὰ Χώρα». Παράδοσις σφύζεται, ὅτι κατωτέρω τῆς Μονῆς ὑπῆρχον ἄλλοτε τὰ μὴ ὑπάρχοντα νῦν χωρία Λουτάτα καὶ Σταμενάτα. Ἐπίσης σφύζονται ἔξω καὶ μικρὸν ἀπὸ τῆς Μονῆς, ἐρείπια παλαιοῦ συνοικισμοῦ Πουλάτα.

» Εἶναι βέβαιον, ὅτι παλαιότερον ἀνῆκεν ἡ Μονὴ τῷ οἴκῳ Καλλιβωκᾶ, ὅθεν καὶ πολλάκις ἀπαντᾷ «Στοῦ Καλλιβωκᾶ» ἀντί: «Θέματα».

» Ἀγνωστον πότε περιῆλθεν ἡ Μονὴ τοῖς Καρούσοις, ἀλλὰ τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1649 ὁ Κάμιλος Καρούσος ἀπὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν κύριος αὐτῆς, παρεχώρησε ταύτην τῷ ἐκεῖ προσετώτῳ τῶν μοναχῶν Γαβριὴλ Βαλλιάνῳ, ὅπως συστήσῃ ἐκεῖ κοινόβιον.

» Ἡ Μονὴ ἔχει δύο μετόχια: Τὴν Ὑπαπαντὴν καὶ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, ὅπερ ἀνῆκε πρότερον τῇ οἰκογενείᾳ Λογαρά, παρὰ τῇ Ἁγίᾳ Εὐφημίᾳ κείμενον, δωρηθὲν δὲ τὸ μὲν ἡμῖσι τῷ 1803, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῷ 1805.

» Περὶ τοῦ μετοχίου τῆς Ὑπαπαντῆς διεξήχθη δίκη μακρά, μεταξὺ τῆς Μονῆς καὶ τῶν ἐπανωμεριτῶν τῆς Πυλάρου, διεκδικούντων τὴν κυριότητα, ὅπερ ὁμως περιῆλθεν αὐτῇ τῇ μονῇ.

» Πλὴν τῶν μετοχιῶν τούτων, ἔχει ἐκτεταμένas γαίας πρὸς βοσκὴν αἰγοπροβάτων, διὰ τοῦτο ἔχει πολυάριθμον ποίμνιον. Κατὰ τὸ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ κτηματολόγιον, εἶχε 1.000 βατσέλια ἐκτάσεις γαιῶν καὶ 325 ἐλαίας.

» Καὶ περὶ κυριότητος τῆς Μονῆς μακρὰ ἐγένετο δίκη μετὰ τοῦ ἐκ Πυλάρου ἱερέως Ἰωάννου Μακρῇ, ἥτις ἐπερατώθη, καθ' ἣ καὶ ἡ τοῦ μετοχίου Ὑπαπαντῆς, ὑπὲρ αὐτῆς, ἐπὶ ἀρχιερέως Σπυρίδωνος Κοντομιχάλου, σθεναρῶς ὑπερασπισθέντος τὰ δικαιώματα τῶν Μονῶν κατὰ τῶν παντοίων διεκδικητῶν ἢ καταχραστῶν.

» Περὶ τοῦ πάλαι προσωπικοῦ ἀγνοοῦμεν. Τῷ 1805 ὁμως εἶχε τεσσαράκοντα μοναχοὺς, ὧν πέντε ἱερεῖς, καὶ πρόσδοτον 3.846 πιαστρῶν, τῷ δὲ 1899 δέκα. Κατεῖχε δὲ καὶ ἔχει τινα ἔτι χειρόγραφα.

Αὐτὰ γράφει ὁ ἱστορικός μας στὰ «Σύμμικτά» του, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἀναφέρει τίποτα, γιὰ τὸ ὅτι στὰ «Θέματα» ὑπῆρχανε δύο ὅμοιες εἰκόνες τῆς Παναγίας. Οὕτε πῶς τῇ μίᾳ τὸ Μοναστήριον τὴν χάρισε στὴν ἐκκλησίᾳ τῶν Κουρουκλάτων, τοῦ «Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου». Κι ὁ ἡγουμένος τῶν «Θεμάτων» ἀξίωσε νὰ τοποθετηθῇ στὸν θρόνον τῆς

ἐκκλησιᾶς τ' Ἁγίου Ἰωάννου, πού τότε φριαχνότανε στὰ Κουρουκλάτα καὶ νὰ γιορτάζεται κάθε χρόνο λίγες μέρες μετὰ τὸ Πάσχα. Καὶ νὰ τί ἀκούσαμε ἀπὸ τοὺς παλαιούς γιὰ τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας «Θεματανιώτισσας» ἢ «Θεματισσιάνας»:

Τῶν Κουρουκλάτων ἡ Υ. Θ. ἢ «Θεματανιώτισσα»

Εἶχανε, λέει, στὸ πλούσιο καὶ ἱστορικὸ Κεφαλονίτικο Μοναστήρι «Στὰ Θέματα», δύο πανόμοιες ἀγιογραφίες τῆς Θεομήτορος. Οἱ ὁποῖες μάλιστα δὲν ἀνῆκαν στὴ «Μονὴ τῶν Θεμάτων», ἀλλὰ προερχόντουσαν ἀπὸ τὸ πανόρχαιο καὶ ἱερόστο Μοναστήρι τῆς «Παναγίας τῶν Καθαρῶν» τῆς Ἰθάκης. Ὁ δὲ ἡγουμένος τῆς «Μονῆς τῆς Παναγίας» στὰ Θέματα μὴ καὶ εἶχε στὴν κατοχὴ του δύο ἅγιες εἰκόνες ἀκριβῶς ὅμοιες, δέχτηκε νὰ παραχωρήσῃ τὴ μίᾳ στὴν οἰκογένεια τῶν Κατσούρη μὲ τὴν προϋπόθεσιν πὼς στὴν ἐκκλησίᾳ τους πού θὰ φριαχνάανε στὸ χωριὸ τους στὰ Κουρουκλάτα θὰ τὴν δονόμαζαν «Παναγία Θεματανιώτισσα», γιὰ ν' ἀποθανάτιζται ἡ προέλευσις τῆς ἐξαίρετης τέχνης ἁγίας εἰκόνας.

Οἱ δὲ πιστοὶ καὶ εὐλαβικοὶ Κατσούρηδες πήγανε στὰ «Θέματα» παραλάβατε τὴν εἰκόνα καὶ ξεκινήσανε γιὰ τὸ χωριὸ τους. Ἀλλὰ ἐκεῖ ψηλὰ στοῦ βουνοῦ τὸ δύσβατο μονοπάτι καὶ ἀκριβῶς στὴ θέση τὸ «Μονοδέντρι», πού βρίσκεται πρὸ πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ τους, ἡ Ἁγία εἰκόνα γίνηκε μολύβι ἀσήκωτο εἰς τὰ χέρια τους. Βάρυνε σιγά - σιγά τόσο πολὺ εἰς τὰ χέρια τους πού ἀρχικὰ ἀναγκάσθηκαν νὰ τὴν ἀκουμπήσουν κατάχαμα. Κι' ὅταν κατοπινὰ οἱ Κατσούρηδες ὅλοι δώσανε συγέριο γιὰ νὰ τὴν σηκώσουνε, τοῦτο στάθηκε ἀκατόρθωτο. Καταλαβαίνοντες δὲ πὼς κάτι τὸ Θεῖο καὶ ἀπόκοσμο θὰ συνέβαινε κατηφορίσανε γιὰ τὸ χωριὸ τους, μ' ἀδειανὰ χέρια, γιὰ ν' ἀναγγέλλουνε στοὺς συγχωριανούς τους τὸ θαῦμα.

Ὁ δὲ γέρο πατᾶς τοῦ χωριοῦ, ἔδωσε τὴν πιθανὴν τοῦ ἐξήγησι:

— Ἡ Παρθένᾳ ἀπὸ τὰ Θέματα θὰ θέλῃ νὰ πᾶμε ὅλοι οἱ Κουρουκλάδες νὰ τὴν παρακαλέσουμε νὰ μᾶς ἔλθῃ σὰ προστάτισσα στὸ χωριὸ μας.

Καὶ μ' ἐπικεφαλῆς τὸν εὐλαβικὸ καὶ σεβάσμιον γέροντα, μὲ τὸν Σταυρό, τὰ ἑξαφτέρυγα καὶ τὶς λαμπάδες καὶ μὲ ὁμαδικὴ ψαλμωδία, ἀνηφορίσανε οἱ Κουρουκλάδες στὸ «Μονοδέντρι», ὅπου καὶ ὅλοι τους γονατίσανε μπροστὰ στὴ «Θεματανιώτισσα».

Μόλις δὲ ὁ γέρο πατᾶς τελείωσε τὴν κατανυκτικὴν τοῦ παρακλήσιον ἢ θαυματουργὴν εἰκόνα ξεβάρυνε καὶ ἔγινε σὰν ποῦπουλο ἐλαφριά. Οἱ δὲ πιστοὶ Κουρουκλάδες γεμάτοι συγκίνηση, κατάπληξη καὶ λατρεία, τὴν τοποθέτησανε στὸν θρόνον τῆς ἐκκλησιᾶς τοῦ χωριοῦ τους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΤΡΓΗΣ ΤΩΝ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΙΣΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΛΟΓΗΤΟΝ ΩΡΑΙΟΤΑΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΤΗΣ. Μπροστά κοσμονται τὰ χρυσὰ καὶ τ' ἀσημένια καντήλια, τὰ περισσότερα τὰματα τῶν παστῶν, ἡ ξόνη κατάφορτη ἀπὸ ἀναθήματα, τὸ ἀπαραίτητο βάθος μὲ τὰ λουλούδια καὶ ὁ δικέφαλος Βυζαντινὸς αἰτὸς

Ἡ «Ἐλνὰ τοῦ Κόκορου»

Ὁ δεύτερος θρῶλος τὸν ὁποῖον καταχωρήσαμε στὸ φρεινό μας «Κεφαλ. Ἡμερολόγιο» ἔχει καὶ ἄλλες ἐκδοχές. Μιλεῖ βέβαια γιὰ τὴν ἴδια καὶ ὁμορφη Κουρουκλούλα, ἀλλὰ ἄλλοι λένε πὼς πῆγε στὸ χαρέμι τοῦ τότε Σουλτάνου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σὰν Ἑλληνοπούλα εὐεργετοῦσε τοὺς Ἕλληνες.

Ἄλλοι προσθέτουν πὼς γυρίζοντας ἀμπλουτὴ ἀπὸ τὸ Σουλτανικό χαρέμι στὸ νησί μας, πέθανε περνώντας ἀπὸ τὴν Πάτρα. Ἄλλοι πὼς γύρισε στὰ Κουρουκλάτα καὶ ἔκαμε πολλὰ τὰ καλά. Καὶ ἄλλοι ἀφηγοῦνται ὅτι ξεχύθηκε στὴ ράχη γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ τὴν πιάσανε κοντὰ στὴ ρίζα τῆς «Ἐλνὰς τοῦ Κόκορου».

Ἐκεῖνο πὺν εἶναι διαπιστωμένο εἶναι τὸ ὅτι οἱ Τούρκοι στὴν Κεφαλониὰ παρὰμειναν σὰν κατακτητὲς μόνο περὶ τὰ 15 χρόνια, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 1485 ἕως τὸ 1500. Καὶ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ζοῦσε στὰ Κουρουκλάτα ἡ πύθ ὁμορφη Κεφαλониτοπούλα, τὴν ὁποῖαν βάλανε στὸ μάτι οἱ Τούρκοι γιὰ νὰ τὴν κάμουνε πεσκέσι (= δῶρο) εἰς τὸν Σουλτάνο τους, ὃ δὲ πύθ ἐπικρατέστερος θρῶλος εἶναι ὁ παρακάτω :

Πλάϊ στὴν ἐκκλησίᾳ τῆς «Παναγίας Θεματιανιώτισσας» στὰ Κουρουκλάτα καὶ λίγο πύθ πάνω στοὺς ψηλοὺς καὶ ἀπόκρημινους βράχους, ἀνάμεσα σ' ἀραιόφυτα ἐλαιόδενδρα, ξεχωρίζει ἡ παμπάλαιη καὶ χοντροκορμη τοῦ «Κόκορου ἡ Ἐλνὰ».

Ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς ὁποίας, ἡ θεὰ προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸ καὶ τὸ δέος, γιὰ τὴν γύρω ποικιλόμορφη φυσικὴν ὁμορφιά, π' ἀγκαλιάζουνε τὰ κατὰ-πληκτὰ ἀνθρώπινα μάτια.

Ἡ ψυχὴ μας χαϊδεύεται ἀπὸ τὰ γύρω βελούδα τῆς Φύσεως τὰ ὁποῖα δραματικὰ ἀποτελοῦν τὸ πύθ θαυμάσιο καὶ μαγευτικὸ τους κοκτέιλ... Μὲ τὰ κεντητὰ ἀκρογιάλια, τὴ φουρτουνιασμένη στὸ φόντο θάλασσα, τοὺς γύρω ἀπότοιμους βράχους, καὶ τὴν ἡμερότητα τοῦ πράσινου, πὺν κορνιζάρουνε τὰ ξέχωρα ταμπλὼ τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν τοῦ νησιοῦ μας.

Ἀλλὰ τὸ ἀπερίγραπτο σὲ μεγαλεῖο καὶ ὁμορφιά τοῦτο τοπίο μὲ παράσυρε τόσο πὺν κοντεύω νὰ ξεχάσω, γιὰτὶ σκαρφάλωσα μέχρι τὴ ρίζα τῆς «Ἐλνὰς τοῦ Κόκορου».

Γύρω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀντίκρουσα τὰ θεμέλια κτισμάτων πανάρχαιων πὺν δείχνουνε, πὼς στὴ θέση αὐτὴ θὰ εἶχανε ἀποτραβηχτῇ καὶ χτίσει τὰ σπίτια τους, γιὰ τὸν κίνδυνον τῶν Πειρατῶν, οἱ Κατσιαλάδες καὶ οἱ Κατσούρηδες, γι' αὐτὸ καὶ φέρνει ἀκόμα τὴν ὀνομασίᾳ «Κατσιαλάτα» ἢ «Κατσουρέζα».

Ἐγὼ δὲ Κατσούρης μὲ τὸ παρατσούκλι. «Ὁ Κόκορος» εἶχε μιὰ μοναχοκόρη, ποὶ τὸν τρομάζε ἡ ὁμορφιά της. Ἦταν μιὰ σωστὴ ἀνθρώπινη φωτογραφία ἡ μοναχοκόρη τοῦ «Κόκορου», γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἐκρυβε, μὴ τὴν δουνε τῶν Ἀπίστων τὰ μάτια. Σίγουρος, πὼς οἱ τότε Τούρκοι

ψηλή κορφή της ἑληᾶς κι' ἄφησε τὸ ἀγαλματένιο κορμί της νὰ πέση καὶ νὰ συντριμμασθῇ στοὺς ἀποκάτω ἀπότομους κι' ἀπόκρημνους βράχους.

Γράφοντας ἀκόμη μίαν ἡρωϊκὴ σελίδα αὐτοθυσίας καὶ ἡρωισμού στὶς τόσες κι' ἄμετρες τῶν ὑπέροχων Ἑλληνίδων.

Ὁ δὲ ἡρωϊσμός κι' ἡ θυσία τῆς μοναχοκόρης τοῦ Κατσούρη θ' ἀποθανατίσθηκαν ἀπὸ τὸν ἄγνωστο λαϊκὸ ποιητὴ τῆς Κεφαλονιάς, ἀπὸ τὸ θρυλικὸ τραγούδι τοῦ ὁποῖου οἱ τωρινοὶ γέροι κάτοικοι τῶν Κουρουκλάτων δὲν θυμῶνται παρὰ μόνον αὐτὸ τὸ δίστιχο :

Ἰσὶα νᾶβγη τὸ φεγγάρι
θᾶρτη ὁ Τοῦρκος νὰ σὲ πάρει

Ὅσο γιὰ τὴν τοποθεσίαν πῆρε τὴν ὀνομασίαν : «Τοῦ Κόκορου ἢ Ἑλῆν» καὶ πρέπει ὅλοι οἱ Κουρουκλάδες νὰ διαφυλάξουν τὸν ὁμορφὸ θρύλον τους σὰ φυλαχτὸ καὶ νὰ τὸν ἀφηγοῦνται μὲ καμάρι καὶ μὲ Ἑθνικὴ περηφάνεια στοὺς ἐπισκέπτες τους καὶ στὶς ἐρχόμενες γενεές.

Ὅσα ἄλλα ἀκούσαμε γιὰ τὸ χωριὸ

— Ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ τωρινοῦ γηραιοῦ προέδρου τοῦ χωριοῦ κ. Λεωνίδα Βαγγελάτου ἀκούσαμε πὼς παλαιὰ τὸ χωριὸ ἦτανε πολυάριθμο σὲ πληθυσμό.

— Ἀπόδειξη πὼς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, στὸν ὁποῖον βρίσκεται ὁ θρόνος μὲ τὴν προστάτισσα τοῦ χωριοῦ τὴν «Παναγίαν τὴ Θεματισσιάναν» ὑπῆρχαν κι' οἱ ἐκκλησιῆς τοῦ «Ἁγίου Βασιλείου», τῆς «Ἁγίας Παρασκευῆς», τῆς «Ἁγίας Ἀναστασίας», τοῦ «Ἁγίου Νικολάου» καὶ τοῦ «Ἁγίου Σπυρίδωνα» κι' ἄλλες πὺν δὲν θυμᾶται.

— Ἐμεῖς ἀπὸ ὅλες τὶς ἀπογραφές τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ νησιοῦ μας ποὺ μπορέσαμε νὰ μελετήσουμε, σὰν πὺν πολυάριθμη βρήκαμε τὴν ἀπογραφὰ πὺν ἀναγράφει στὴν Κεφαλονίτικη «Γεωγραφία» του ὁ Ἀντώνιος Μηλιαράκης σὰν ἐπίσημη κρατικὴ τοῦ 1889.

— Στὴν ὁποῖαν καὶ σημειώνει ὅτι τὸ 1889 ἀπογράφηκαν στὰ Κουρουκλάτα 197 ἄνδρες καὶ 205 γυναῖκες, ἤτοι σύνολο πληθυσμοῦ τοῦ χωριοῦ 402 ψυχές.

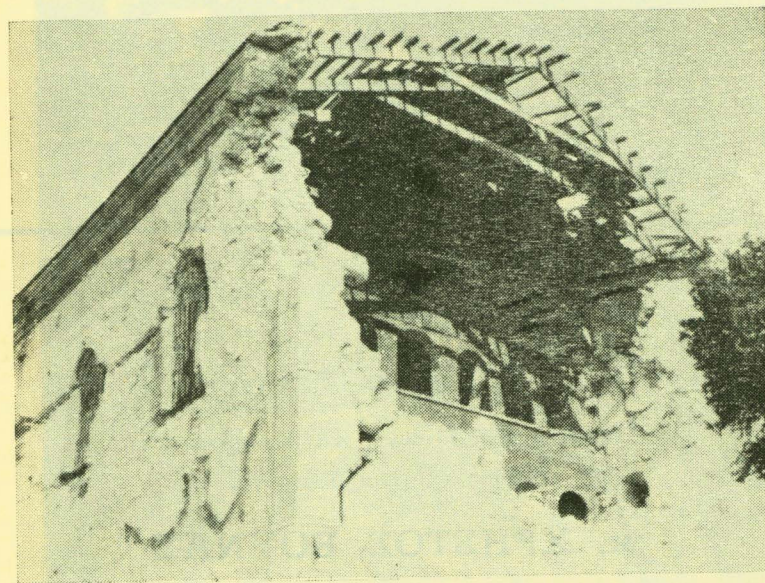
— Κατὰ τὴν τελευταία ἐπίσημη ἀπογραφὴ τοῦ 1961 ἡ Νομαρχία μᾶς πληροφόρησε πὼς ὁ πληθυσμὸς ἀνῆρχετο σὲ 189 ψυχές.

— Καὶ πὼς στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τοῦ νομοῦ μας στὰ Κουρουκλάτα εἶναι γραμμένοι μὲ δικαίωμα ψήφου 135 ἄνδρες καὶ 134 γυναῖκες, ἤτοι οἱ σημερινοὶ ψηφοφόροι εἶναι συνολικά 269.

— Γεγονὸς πὺν συμβαίνει σὲ κάθε πόλιν καὶ χωριὸ τοῦ νομοῦ μας. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐκπατρισμοῦ καὶ τοῦ Κεφαλονίτικου φιλαπδοθιμοῦ. Κι' εἶναι διπλάσιοι ἢ καὶ τριπλάσιοι οἱ ξενιτεμένοι κι' οἱ ναυτικοὶ μας, ἀπὸ τοὺς μόνιμους κάτοικους. Γιατ' εἶναι ὁ τόπος μας ξερὸς καὶ ἄγονος, γεγο-

νὸς π' ἀναγκάζει τὸν πληθυσμὸ νὰ ἐκπατρίζεται, ἀλλ' οἱ Κεφαλονῖτες καὶ ξαναγυρίζουν μιὰ μέρα στ' ἅγια χῶματα τῶν πατέρων τους. Γι' αὐτὸ κι' ὁ πληθυσμὸς τῶν 40 χιλιάδων κατοίκων τοῦ νησιοῦ μας πὺν βρέθηκε κατὰ τὴν τελευταία ἀπογραφὴ τοῦ 1961, δὲν εἶναι ὁ πραγματικὸς, ἀλλὰ τριπλάσιος ἢ καὶ τετραπλάσιος.

— Ὁφείλουμε ἐπίσης νὰ μνημονεύσουμε ὅτι τὰ μετασεισμικὰ Κουρουκλάτα ἀξιοποιήθηκαν τουριστικὰ καὶ παίρνουνε κοσμοπλίτικην ὄψιν,

ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΛΑΙΛΑΠΙΑ : Μία εἰκόνα τῆς καταστραμμένης ἐκκλησιᾶς ἀπὸ τὴ σεισμικὴ λαίλαπα τοῦ 1953, πὺν σάρωσε σιθέμελα τὴν Κεφαλονία μας. Ἦταν τέτοια ἡ καταστροφὴ τῆς, πὺν δὲν ἐπιδεχότανε ἐπισκενές. Γι' αὐτὸ καὶ ξαναχτίστηκε ἀπὸ τὰ θεμέλια

χάρης στὶς γενναιόδωρες προσφορές τοῦ μεγάλου τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτη κ. Εὐάγγελου Τυπάλδου Μπασιά.

— Τὸ πόσα πρόσφερε καὶ προσφέρει γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, γιὰ τοιμεντοστρώσεις τῶν γύρω χώρων καὶ δρόμων ὅπως καὶ γι' ἄλλα στὸ χωριὸ ἔργα, κατόπιν εἰσηγήσεων τοῦ νομικοῦ του συμβούλου δικηγόρου κ. Διομήδη Σπινέλλη δὲν ξέρουμε.

— Πολλὰ ἐκατομμύρια δαπάνησε καὶ δαπανᾷ ὁ κ. Μπασιάς γιὰ τὰ ὅμορφα Κουρουκλάτα κι' ἤδη ἐπιχορηγεῖ τὴν κατασκευὴν δλοκλήρου μὲ τσιμέντο τοῦ δρόμου.

Καίτοι τὰ Κουρουκλάτα ἀπορροῦσαν ταπεινὴν ἱστορικὴν καὶ λαογραφικὴν ἱακὴν βασιλείαν
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

προσφοράν μας, ὀφείλουμε νὰ ἐξάρουμε καὶ τὶς ἀκούραστες φροντίδες καὶ προσπάθειες τῶν εὐλαβικῶν καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπιτρόπων, τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κουρουκλάτων κ. κ. Θεοδώρου Μεσσάρη, Ἡλία Παπαδάτου, Διονυσίου Ραλλάτου. Καὶ οἱ ὅποιοι, χωρὶς νὰ λογαριάζουν κόπους καὶ τρεχάματα, πολλὰ προσέφεραν γιὰ τὸ ξαναχτίσιμο τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἔργων, τὰ ὁποῖα πραγματοποιήθηκαν στὰ Κουρουκλάτα μὲ τὶς γενναιόδωρες προσφορὰς τοῦ κ. Μπασιᾶ.

Ὁ μοναδικὸς ξεναγὸς

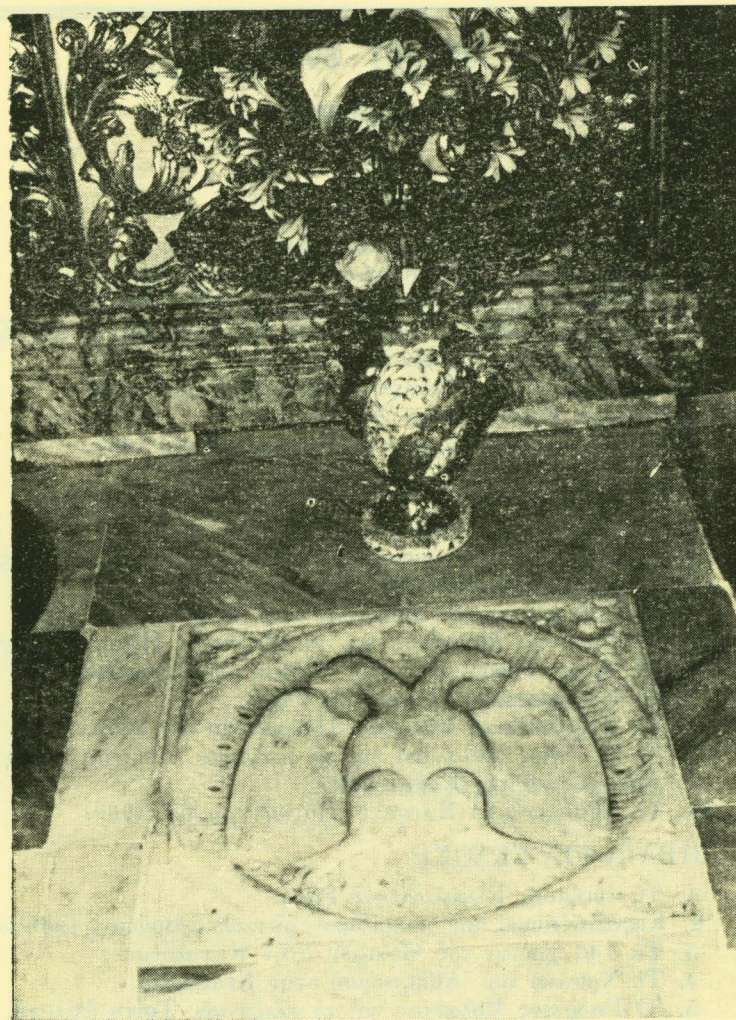
σὰ γνώστης τῆς Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς
νήσου μας, εἶναι ὁ ἄνεργος

κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ

Ἀναλαμβάνει κάθε ξενάγηση στὶς πόλεις καὶ στὰ χω-
ριά τῆς Κεφαλονιάς μὲ μικρὴν ἀμοιβή.

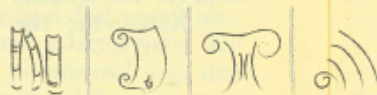
Τηλεφωνήσατε ἢ γράψατε :

Χρήστον Βουνᾶν, Ἀργοστόλι. Τηλέφ. 6 - 50

Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΙΤΟΣ : Στὸ κέντρο τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὸν θρόνο τῆς «Θεοτισσιάνας Παρθένας» διασώθηκε ὁ Βυζαντινὸς δικέφαλος αἰτὸς, τὸν ὁποῖον βλέπετε στὸ κάτω τῆς εἰκόνας μέρος. Ὅλες οἱ «παλαιόχτιστες», ὅπως ἀποκαλεῖ ὁ Λαὸς τοῦ νηιοῦ τὶς παμπάλαιες ἐκκλησιές, εἶχαν καὶ τοὺς δικέφαλους αἰτούς των. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἄλλη μὴν ἀπόδειξη, ὅτι τὰ ἱστορικά μνημεῖα δὲν χτίστηκαν μετὰ τὸ 1454, ὅπως ἀναγράφει ὁ ἱστορικὸς μας Τοιτσέλης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

BIBLIA ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΑ :

1. Κεφαλονίτικες Ήθογραφίες. Τόμος πρώτος.
2. Κεφαλονίτικες Ήθογραφίες. Τόμος δεύτερος.
3. 'Ο Προστάτης τῆς Κεφαλονιάς 'Αγιος Γεράσιμος.
4. Δημήτρης Δαβῆς - Λουρεντζάτος. 'Ο 'Επιτελάρχης τοῦ 'Ενωτικοῦ τῶν 'Επτανησίων 'Αγώνα.
5. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1966.
6. Εὔθυμα Κεφαλονίτικα 'Αφηγήματα.
7. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1967.

BIBLIA ΠΟΤ ΚΤΚΛΟΦΟΡΟΤΝ :

1. Κεφαλονίτικες 'Ιστορίες καὶ Θρύλοι.
2. Γεράσιμος Μανρογιάννης. 'Ο δεύτερος 'Εθνικός Ποιητής.
3. Παρακαλῶ, γελάσετε Κεφαλονίτικα.
4. Τὰ 130 χρόνια τῆς Μουσικῆς στὴν Κεφαλονιά.
5. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Πρώτη ἐπιλογή.
6. 'Ο 'Αγιος Γεράσιμος — Β' ἔκδοση συμπληρωμένη.
7. Οἱ Κεφαλονίτικες Θαλασσινὲς Ρίμνες.
8. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1968.
9. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Δεύτερη ἐπιλογή.
10. Λαογραφικά τῆς Κεφαλονιάς.
11. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1969.

BIBLIA ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

1. Τὰ τιμημένα Κεφαλονίτικα Ράσα.
2. Κεφαλονίτισσες ποὺ διακρίθηκαν σὲ κάθε ἀνθρώπινη ἐκδήλωση.
3. Τὰ 140 χρόνια τοῦ Θεάτρου στὴν Κεφαλονιά.
4. Τὸ Χρονικό τοῦ 'Αθλητισμοῦ στὴν Κεφαλονιά.
5. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Τρίτη ἐπιλογή.
6. 'Αμίμητες Κεφαλονίτικες φάρσες.
7. Μιχέλης Δαβῆς - Μερτζάνης. 'Ο Τυρταῖος τοῦ 'Ενωτικοῦ τῶν 'Επτανησίων 'Αγώνα.
8. Τὸ ἱστορικό τῆς 'Ιταλικῆς Κατοχῆς στὴν Κεφαλονιά.
9. Μία ὥρα μὲ Κεφαλονίτικα γέλια.
10. 'Ανέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Λαυραγγά.
11. Τὸ Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1970.
12. 'Η συνοπτικὴ 'Ιστορία τῆς Κεφαλονιάς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

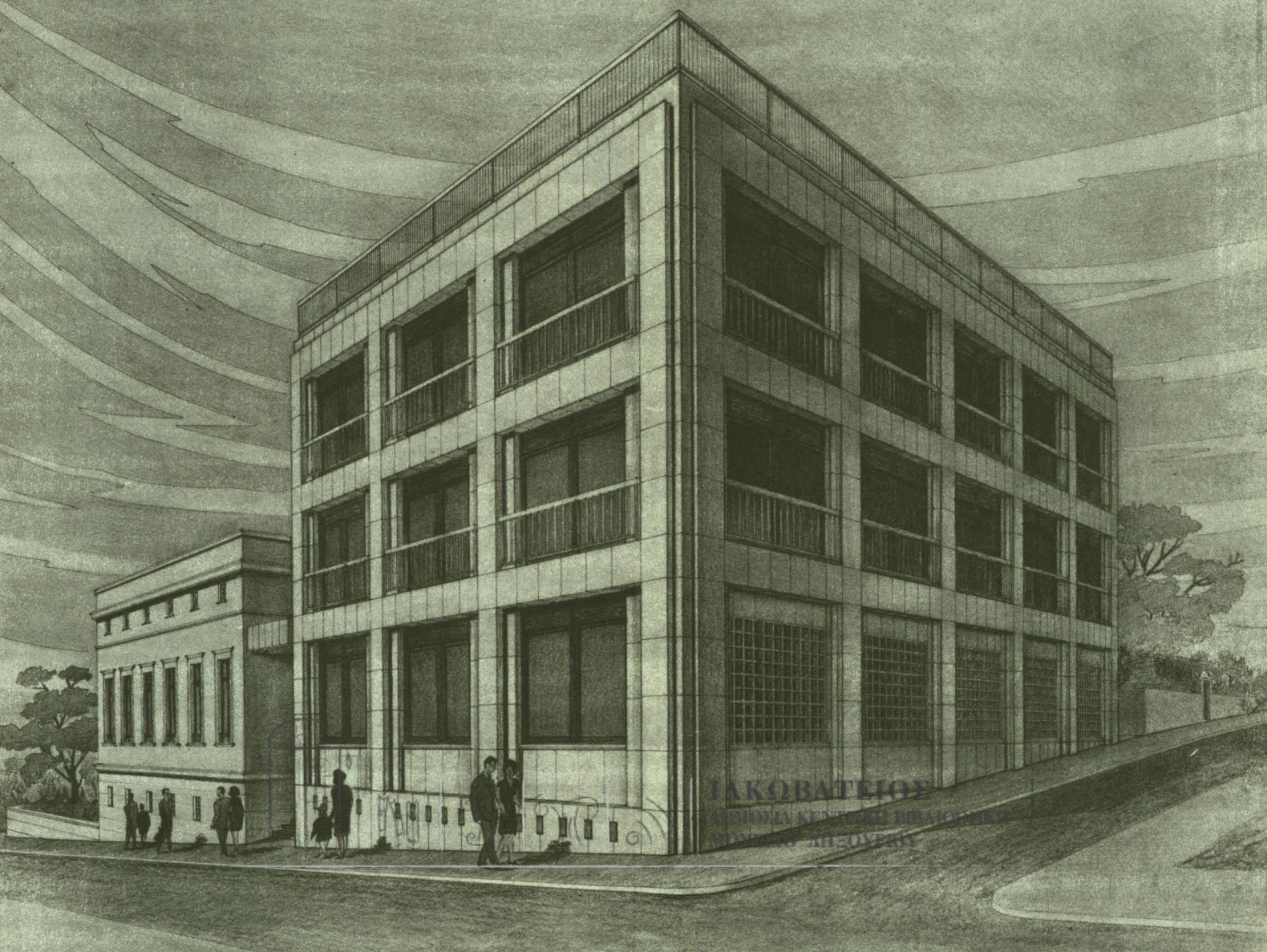
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.Σ2.Φ13.0032

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
«ΜΟΡΩΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»
ΑΩΡΕΑ Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΘ. ΤΥΠΑΛΔΟΥ - ΜΠΑΣΙΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ